

Kristianstads
kommun

Plan mot diskriminering och kränkande behandling

Barn- och utbildningsförvaltningen

Rinkaby skola och fritidshem

Främja, förebygg, upptäck och åtgärda

Planen visar förskolans eller skolans arbete för att motverka kränkande behandling av barn och elever. Planen omfattar även aktiva insatser för att verka för barns och elevers lika rättigheter och åtgärder för att motverka diskriminering.

Planen bygger på skollagens kapitel 6 diskrimineringslagens kapitel 3

Alla barn och elever har rätt att vara sig själva och bli behandlade med respekt. Arbetet för likabehandling är en del av förskolan och skolans värdegrundsarbete som handlar om att aktivt främja alla barn och elevers lika rättigheter och möjligheter - oavsett kön, etnisk tillhörighet, religion eller annan trosuppfattning, funktionshinder, sexuell läggning eller ålder.

Planen gäller för kalenderåret eller läsåret
Ansvarig för planen

2018/2019
Rektor Filip Strandqvist

Barn och elever har varit delaktiga genom

Klassråd och elevråd

Fastställd av
Förvaltningschefen
2017-05-04

1. Lagstiftningen

I **skollagens kapitel 6** finns regler om aktiva åtgärder mot kränkande behandling. Varje förskola och skola ska bedriva ett målinriktat arbete för att motverka kränkande behandling av barn och elever. Förebyggande åtgärder ska genomföras och en plan ska upprättas årligen.

I **diskrimineringslagens kapitel 3** finns regler om aktiva åtgärder mot diskriminering. Förskola och skola har en skyldighet att aktivt arbeta med åtgärder riktade mot de sju diskrimineringsgrunderna. Diskrimineringsgrunderna är kön, könsöverskridande identitet eller uttryck, etnisk tillhörighet, religion eller annan trosuppfattning, funktionsnedsättning, sexuell läggning och ålder. Skyldigheten omfattar även att ha riktlinjer och rutiner för att förhindra trakasserier och sexuella trakasserier.

Arbete med aktiva åtgärder innebär att arbeta förebyggande och främjande genom ett fortlöpande arbete i fyra steg, *undersöka, analysera, åtgärda* samt *utvärdera* och *följa upp*. I detta arbete ingår även att ta fram riktlinjer och rutiner mot trakasserier.

En löpande dokumentation ska göras av det arbete som bedrivs på grupp- och organisationsnivå. Av dokumentationen ska det framgå om det avser diskriminering, trakasseri eller kränkning. Om dokumentationen ska göras digitalt används G-Suite – team-drive. Det är då mycket viktigt att beakta att **inga känsliga** uppgifter får framkomma. På individnivå sker dokumentationen i mall från metodboken alternativt i edWise.

2. Plan mot kränkningar, diskriminering och trakasserier

Målsättningen med planen är att

- främja allas lika rättigheter
- vara ett konkret verktyg i arbetet för att förebygga och motverka diskrimineringar, trakasserier och kränkande behandling

Inom barn- och utbildningsförvaltningen i Kristianstad gäller

- varje verksamhet ska årligen upprätta en plan
- planen ska finnas tillgänglig på förskolans/skolans hemsida

3. Definitioner

Diskriminering

En förenklad beskrivning av diskriminering enligt diskrimineringslagen är att någon missgynnas eller kränks, och detta har samband med någon av de sju diskrimineringsgrunderna. Diskriminering kan vara direkt eller indirekt.

På **diskrimineringsombudsmannen** finns mer att läsa om diskrimineringsgrunder, vad lagen säger och olika exempel.

Kränkning

Ett uppträdande som, utan att vara diskriminering enligt diskrimineringslagen, kränker barns eller elevers värdighet. (Skolverkets Allmänna Råd). Kränkningar kan vara fysiska, verbala, psykiska och/eller ske via sociala medier.

Trakasserier

Kränkningar kopplade till någon av diskrimineringsgrunderna är trakasserier.

4. Organisatorisk ansvarsfördelning

Skolchef

- ansvarar för att skyndsamt följa upp av förskolechef/rektor anmälda fall av kränkningar och eller trakasserier, samt anmäla, enligt delegeringsordningen till Barn- och utbildningsnämnden.
- **Förskolechef/rektor**
  - ansvarar för att plan mot diskriminering och kränkande behandling upprättas varje år, hålls aktuell, följs upp och finns på hemsidan
  - ansvarar för att dokumentationen sker enligt gällande rutiner av händelser som kan betecknas som diskriminering eller kränkande behandling
  - ansvarar för att stöd ges till elever som utsatts för diskriminerande eller kränkande behandling och att stöd ges till den som orsakat händelsen
  - ansvarar för att elevhälsan är delaktig i arbetet mot kränkningar, trakasserier och diskrimineringar

- kontaktar och informerar skolchef vid samtliga fall av kränkningar och eller trakasserier och anmäler via blankett i metodboken.
- ansvarar för att orosanmälan när så krävs, sker enligt socialtjänstlagen 14 kap §1
- ansvarar för att kontakt med polis tas för samråd och att anmälan sker, i de fall då incidenten faller under allmänt åtal.

Förskolans/skolans medarbetare

- har ansvar för kontakter med barnet/eleven och vårdnadshavare
- som får information om eller bevittnar en kränkande eller diskriminerande händelse ska informera förskolechef/rektor och dokumentera på avsedd blankett
- informerar elever och föräldrar om Plan mot diskriminering och kränkande behandling

Arbetslaget

- där kan man i första hand få stöd och hjälp att hantera situationer med anknytning till handlingsplanen
- diskuterar med barn och elever frågor som rör värdegrund, bemötande, kränkningar, trakasserier och diskriminering

5. Mål för förskolans/skolans värdegrundsarbete

De grundläggande värden som förskolans och skolans värdegrund omfattar ligger i linje med de värden som vårt demokratiska samhälle vilar på.

Värdegrunden omfattar

- människolivets okränkbarhet
- individens frihet och integritet
- alla människors lika värde
- jämställdhet mellan könen
- solidaritet mellan människor

Det är dessa värden som ska förmedlas och alla medarbetare ska främja aktning för människans egenvärde och vår gemensamma miljö.

Beskriv hur de värden som finns i förskolans och skolans värdegrund märks i det dagliga arbetet mot kränkningar och diskriminering på förskolan/skolan.

I vårt dagliga arbete på Rinkaby skola använder vi demokratiska arbetssätt och ser till att eleverna har inflytande över sin skol- och fritidshemsdag, t ex klassråd, elevråd och enskilda samtal. Eleverna får öva sig på att utveckla sina demokratiska förmågor i möten med andra, genom samtal och i relationer. På skolan har vi ett tillåtande klimat, tillitsfulla relationer och arbetar aktivt för att ingen ska kränkas. De mänskliga rättigheterna lyfts kontinuerligt i vardagsarbetet med eleverna men även vid specifika temadagar och i vårt våga vara vänner arbete. Vi lyfter också in ovanstående områden då vi arbetar med ämnen från Lgr 11, t ex so-ämnenas centrala innehåll och kapitel 2. Eleverna ges vid många olika tillfällen möjlighet att öva sig i att argumentera, lyssna, sätta sig in någon annans perspektiv, visa förståelse och empati.

Ansvarig-/a för genomförande: Samtliga pedagoger

Uppföljning ska ske: 2019-01-08

ansvarig: rektor Filip Strandqvist

Utvärdering ska ske: 2019-01-08

ansvarig: rektor Filip Strandqvist

6. Främjande och förebyggande arbete

6.1 Främjande arbete

Främjande arbete handlar om att identifiera och stärka de positiva förutsättningarna för likabehandling i verksamheten. Arbetet utgår ifrån skolans övergripande uppdrag att verka för demokratiska värderingar och mänskliga rättigheter. Detta värdegrundsarbete syftar till att förankra respekten för alla människors lika värde samt att utveckla en skolmiljö där alla barn och elever känner sig trygga och utvecklas.

Beskriv de långsiktiga och mer kortsiktiga insatserna av främjande karaktär:

- Det viktiga förebyggande arbetet sker i den dagliga verksamheten. Tid avsätts regelbundet för värdegrundsarbete samt för klassråd, elevråd och kompisgruppen.
- Individuella utvecklingssamtal genomförs varje termin i alla klasser där man diskuterar elevernas trygghet och trivsel.
- Gemensamma ordningsregler finns för alla elever på skolan.
- Likabehandlingsplanen kommer att finnas tillgänglig på skolans hemsida.
- Skolan genomför varje termin en enkät om trygghet och trivsel i alla klasser samt vid behov görs även undersökningar med olika trivselenkäter, detta för att få en kartläggning av nuläget. Vid behov samtal som bidrar till en fördjupad förståelse och som komplement till enkäter. Kommunal trivselenkät görs en gång per läsår för elever i årskurs 3-9.
- Skolsköterska genomför årligen hälsosamtal i förskoleklass, åk 2, 4 och 6 samt vid behov.
- Skolans kurator kan anlitas och vara ett stöd i det förebyggande arbetet.
- Kränkningar uppdelade på de olika diskrimineringsgrunderna samt annan kränkande behandling dokumenteras på särskild avsedd blankett (se bilaga).
- Skolan har ett rastvärdssystem med schemalagd personal.
- En viktig del är det dagliga samtalet mellan elever och lärare.
- Värderingsfrågor/övningar.
- "Tillsammans-dagar" för hela skolan t ex diverse temaaktiviteter.
- Kontinuerliga gruppaktiviteter och lovaktiviteter på fritidshem.
- Tydlig vuxennärvaro i alla miljöer och under hela skoldagen.
- Information på föräldramöten om skolans likabehandlingsplan, samt arbetet med värdegrundsarbete.

- En trygghetsgrupp som består av två pedagoger och rektor som tar ett övergripande ansvar för det förebyggande arbetet mot diskriminering, trakasserier och annan kränkande behandling på skolan.
- Diskussioner vid personalträffar kring värdegrundsfrågor.
- Diskussion angående värderingsfrågor vid utvecklingssamtalet.
- Välplanerade stadiövergångar från förskolan samt inom skolan.
- Verksamheter och aktiviteter planeras ur ett likabehandlingsperspektiv.
- Alla barn och elever engageras och involveras i värdegrundsarbetet t.ex. genom barnens likabehandlingsplan.
- Klassråd där den psykiska och fysiska arbetsmiljön diskuteras.
- Skolans regler upprättas gemensamt av personal och elever. Rektorn beslutar sedan.
- Uppmärksamma och berömma positivt beteende hos eleverna. Stärka det som är positivt!

En styrka är att både elever och pedagoger känner igen de flesta elever och vuxna vid namn. Generellt kan vi se att eleverna på skolan har ett gott kamratskap. På skolan arbetar vi utifrån att "Alla får vara med".

När möjlighet finns att vuxna deltar i leken kan detta vara främjande för elevernas lek och gemenskap. I det främjande arbetet erbjuder vi regelbundna rörelseaktiviteter utomhus och inomhus där eleverna får möjlighet att turas om att leda aktivitet. På detta vis blir alla elever sedda och stärkta. Vi kan vidare i det främjande arbetet låta eleverna under fritidstiden få träna sig på att hålla i aktiviteter för sina kompisar, t ex leda en lek, bjuda in kamrater till uppvisning inom dans och teater eller berätta om sitt konstverk.

Ansvarig-/a för genomförande: Rektor och all personal på skolan.

Uppföljning ska ske: 2019-01-08

ansvarig: rektor Filip Strandqvist

Utvärdering ska ske: 2019-01-08

ansvarig: rektor Filip Strandqvist

6.2 Förebyggande

Det förebyggande arbetet syftar till att avvärja de risker för diskriminering, trakasserier eller kränkande behandling som finns i verksamheten. Riskerna kan kartläggas på olika sätt (se mer under steget Kartlägg). Förebyggande mål och åtgärder måste motiveras av vad som kommer fram i en kartläggning.

Beskriv de långsiktiga och mer kortsiktiga insatserna av förebyggande karaktär:

- Verksamheterna planerar och utvärderar årligen mål utifrån likabehandlingsplanen.
- Kränkande behandling = nolltolerans.
- Demokrati, diskriminering, trakasserier, rasism, främlingsfientlighet och annan kränkande behandling diskuteras i ämnen och teman.

Ansvarig/-a för genomförande: Rektor och all personal på skolan.

Uppföljning ska ske: 2019-01-08

ansvarig: rektor Filip Strandqvist

Utvärdering ska ske: 2019-01-08

ansvarig: rektor Filip Strandqvist

7. Kartläggning av nuläget

Beskriv hur nuläget kartläggs, t ex. trygghet och trivsel enkät, elevrådsmöte, kränkingsutredningar, kontakter från vårdnadshavare, elevhälsans kartläggningar mm. Medarbetare och barn/elever ska involveras i kartlägningsarbetet.

- De pedagoger som eleverna kommer i kontakt med, i åk F-6, har som mål att hålla regelbundna gruppsamtal med klassen under arbetsveckan i syfte att få kännedom om eventuella incidenter och för att få vetskap om hur eleverna trivs, hur de mår och om de känner trygghet i skolan. På skolan tas frågor om trivsel och trygghet upp på klassråd/rastråd/fritidshemsråd. Detta ska vara en stående punkt på dagordningen. Under den samlade skoldagen stämmer pedagogerna av det sociala samspelet mellan eleverna. Dessa observationer analyseras vid arbetsplatsträffar.
- För att ytterligare förebygga kränkande eller diskriminerande behandling genomför skolan varje termin en enkät om trygghet och trivsel för elever i F-6 och fritidshemmet. Därutöver görs varje år en kommunal trivselenkät för samtliga elever i åk. 3-9. Vid utvecklingssamtal diskuteras även elevens trygghet och trivsel.
- För kartläggningen används även klassråd, elevråd, personalens arbetsplatsträffar samt föräldrakontakter. Vi använder oss även av händelseblankett där analys och åtgärder ingår. Vi uppmärksammar platser på skolgården där det kan förekomma konflikter.
- Skolans kurator har en kontinuerlig dialog med skolans rektorer kring elevernas psykiska hälsa och hur den påverkas av en eventuell latent diskriminering,

särbehandling eller annan kränkande behandling eller skolans psykosociala arbetsmiljö i sin helhet.

Ansvarig-/a för genomförande: Rektor och all personal på skolan.

Uppföljning ska ske: 2019-01-08

ansvarig: rektor Filip Strandqvist

Utvärdering ska ske: 2019-01-08

ansvarig: rektor Filip Strandqvist

8. Framtagande av planerna

Beskriv hur planen arbetats fram, och vilka som deltagit i arbetet, inklusive barn och elevers delaktighet.

Likabehandlingsplanen skrivs om årligen och bygger på en nulägesanalys som tas fram via uppgifter från pedagoger, trygghetsgruppen, elevråd, klassråd, övrig personal, föräldraråd samt via analys av lokala och kommunala undersökningar av elevernas trygghet och trivsel. På så sätt har hela skolans elever, föräldrar och personal varit delaktig i förankringsarbetet. Vi har gått igenom varje del och beskrivit mål åtgärder, uppföljning, utvärdering och vem/vilka som är ansvariga. Pedagogerna har vid föräldramöte informerat om planen. Planen finns tillgänglig på skolans hemsida, Edwise och i pappersform för de föräldrar som önskar det.

Ansvarig-/a för genomförande: Rektor och all personal på skolan.

Uppföljning ska ske: 2019-01-08

ansvarig: rektor Filip Strandqvist

Utvärdering ska ske: 2019-01-08

ansvarig: rektor Filip Strandqvist

9. Förankringsarbete

Beskriv på vilket sätt planen ska vara ett levande dokument och vara känd och förankrad hos barn/ elever, medarbetare och vårdnadshavare:

Likabehandlingsplanen och planen mot kränkande behandling har arbetats fram på skolan av personalen i samråd med rektor. Till grund ligger den kommunala trivselenkäten samt en lokal. Trygghet och trivsel tas upp vid skolsköterskans hälsosamtal, hon sammanställer och redovisar till rektor. Trakasserier och kränkningar som dokumenteras under året sammanställs och analyseras. Detta ligger till grund för planen. En viktig del är även det dagliga samtalet mellan elever och lärare.

Ansvarig-/a för genomförande: Rektor och all personal på skolan.

Uppföljning ska ske: 2019-01-08

ansvarig: rektor Filip Strandqvist

Utvärdering ska ske: 2019-01-08

ansvarig: rektor Filip Strandqvist

10. Utvärdering

Planen ska årligen utvärderas.

Föregående års plan

Beskriv och utvärdera föregående års åtgärder:

Enkäten visar att samtliga elever som svarat på enkäten känner sig trygga på Rinkaby skola och fritidshem. Tidigare år har vi haft elever som svarat att de inte känner sig trygga så årets resultat kan ses som en förbättring även om utgångsläget var gott.

Planen och våra resultat har utvärderats av personal men också tillsammans med elever på klass- och elevråd.

Innevarande års plan

Beskriv hur innevarande års åtgärder och insatser ska utvärderas och när detta skall ske:

- Trygghet- och trivselenkät. Både kommunal(3-6) och lokal(F-6) genomförs minst en gång varje läsår. Den lokala genomförs en gång per termin.
- Samtal med elever och vårdnadshavare i samband med utvecklingssamtal ht 2018 och vt 2019.
- Klassråd och elevråd.

- Analys av dokumentation som förekommit i samband med diskriminering och kränkande behandling.
- Elevhälsoteamsarbete (bl a samtal om vad som kan göras på organisationsnivå, gruppnivå och individnivå för att förbättra trygghet och trivsel på ett förebyggande sätt)
- Löpande diskussioner i arbetslagen.
- Temadagar ("Hela skolan dagar") med fokus på trygghet och trivsel.
- Reflektioner i samband med värdegrundsarbete.

Ansvarig-/a för genomförande: Rektor och all personal på skolan.

Uppföljning ska ske: 2019-01-08

ansvarig: rektor Filip Strandqvist

Utvärdering ska ske: 2019-01-08

ansvarig: rektor Filip Strandqvist

14. Kompetens

Här beskrivs på vilket sätt medarbetarnas kompetens kring hur ett målinriktat arbete för att förebygga kränkningar, diskriminering och trakasserier bedrivs hålls uppdaterad.

Pedagoger ges fortlöpande kompetensutveckling kring ovanstående områden utifrån det behov som föreligger i verksamheten, bl a i samband med APT, läsårs- och terminsstarter och studiedagar. Rektor ger medarbetare kontinuerlig information om förändringar som sker inom ovanstående områden.

Under läsåret 2017/18 har gemensam kompetensutveckling givits i form av två föreläsningar inom området lågaffektivt bemötande för att ge pedagogerna en gemensam grundsyn kring hur man bemöter elever som återkommande hamnar i affekt. Dessa föreläsningar hölls av stöd- och hälsoenhetens ena skolpsykolog Victor Kjellén. Större delen av pedagogerna har fått chansen att lyssna på Bo Hejlskov som föreläst om samma ämnesområde. Enskilda pedagoger och arbetslag ges handledning då behov finns, exempelvis via stöd- och hälsoenheten i Kristianstad. Personal på skolan har även gått utbildning gällande "maktlekar".

Även EHT kan ses som ett kompetensutvecklande forum där psykolog, kurator, skolsköterska och speciallärare kan bidra med sin kompetens för att handleda pedagoger på individ- och gruppnivå. I de fall då enskilda pedagoger eller arbetslag önskar ta del av kompetensutveckling inom område som rör kränkningar, diskriminering

och trakasserier får detta göras då behov föreligger.

Ansvarig-/a för genomförande: Rektor och all personal på skolan.

Uppföljning ska ske: 2019-01-08

ansvarig: rektor Filip Strandqvist

Utvärdering ska ske: 2019-01-08

ansvarig: rektor Filip Strandqvist

15. Arbetsgång

Beskriv arbetsgången då barn/elev eller medarbetare upplever att kränkning, hot eller misshandel inträffar mellan barn/barn, elev/elev eller vuxen/barn, vuxen/elev.

Arbetsgång vid incidenter

- Vid kännedom om att kränkning har eller kan ha inträffat ska uppgifterna utredas skyndsamt. Skolans händelseblankett skall användas.
- Utredningen bör allsidigt belysa vad som inträffat och omfatta både den som blivit utsatt och den/de som utövat kränkningen.
- Vårdnadshavare till elever som är inblandade (både den kränkte och de som kränkt) ska informeras skyndsamt.
- Om personal misstänks för kränkning av ett barn/en elev ska rektor ansvara för utredningen.
- Vid varje enskilt fall bör en bedömning göras hur allvarlig kränkningen är.
- Vid allvarliga kränkningar bör utredningen resultera i ett individuellt åtgärdsprogram som beskriver nuvarande situation, målet och vilka åtgärder som behöver vidtas för att målet ska nås.

Arbetsgång när elev kränker, hotar eller misshandlar elev och när personal eller annan vuxen kränker, hotar eller misshandlar elev

1. Gå in och bryt när du ser att handlingen strider mot diskrimineringsgrunderna eller kränker individen.
2. Om det inte går att bryta, tillkalla akut hjälp av andra vuxna.

3. Vid behov tillkallas polis i första hand av skolledning, i andra hand av annan vuxen.
4. En skadebedömning görs och skolsköterska/vårdcentral/sjukhus kontaktas för eventuell vård.
5. Vårdnadshavare ska underrättas av i första hand ansvarig pedagog/mentor och i andra hand annan vuxen.
6. Vid situationer där personal ingripit ansvarar denna för att rektor/skolchef kontakts snarast, samt att ansvarig pedagog/mentor underrättas. Rektor/skolchef ansvarar för att det inträffade utreds samt för vilka åtgärder som ska vidtas, t.ex. om den anställda ska stängas av från arbetet genom förvaltningens försorg. I de fall där elev berättar om händelsen i efterhand ansvarar den personal som fått informationen för att rektor och mentorer informeras.

Ansvarig-/a för genomförande: Rektor och all personal på skolan.

Uppföljning ska ske: 2019-01-08

ansvarig: rektor Filip Strandqvist

Utvärdering ska ske: 2019-01-08

ansvarig: rektor Filip Strandqvist

Checklista

- det framgår tydligt om planen gäller verksamhetsår eller kalenderår
- planen är daterad och vem som ansvarar framgår
- resultat av tidigare utvärderingar har vägts in i framtagande av innevarande plan
- planen är upprättad i samverkan mellan barn/elever
- planen är upprättade i samverkan med pedagogisk personal och skolledning
- elevhälsan har varit delaktig (skola)
- en kartläggning är gjord på individ-grupp och organisationsnivå
- den fysiska miljön är beaktad
- hur medarbetarnas kompetens ska hållas uppdaterad finns beskrivet arbetet sker med aktiva åtgärder genom fyra steg:
  - undersöka,
  - analysera
  - åtgärda
  - utvärderas och följs upp
- det fortlöpande arbetat dokumenteras
- främjande insatser finns beskrivna
- förebyggande insatser finns beskrivna
- en kartläggning av nuläget är gjord
- rutin för anmälan till förskolechef/rektor finns och följs
- rutin för anmälan till skolchef finns och följs
- planen finns på verksamhetens hemsida